

دعاهایی از قرآن

تدوین و گردآوری :

آیت الله العظمی

علامه سید ابو الفضل ابن الرضا

برقعی قمی

متولد: 1329 ه.ق مطابق با 1287 شمسی

متوفای: 1413 ه.ق مطابق با 1372 شمسی

چاپ مجدد اسفندماه 1381

این کتاب از سایت سنی بوک | کتابخانه مجازی اهل سنت دانلود شده است. برای دریافت کتب بیشتر ما را از طریق آدرس اینترنتی و کانال تلگرام سنی بوک دنبال کنید.

آدرس اینترنتی : www.SunniBook.net
 کانال تلگرام : <https://telegram.me/OnlineLibrary>

عنوان سایت	آدرس اینترنتی
سنی بوک دریافت سریع کتب اهل سنت	www.SunniBook.net
سنت دانلود مرکز دانلود فایل های اسلامی	www.SunnatDownload.com
عقیده کتابخانه آنلاین اهل سنت	www.Aqeedeh.com
سنی آنلاین پایگاه اطلاع رسانی اهل سنت ایران	www.SunniOnline.us
سنت آنلاین دریافت آخرین اخبار و مقالات اهل سنت	www.SunnatOnline.com
سنی وب مرکز طراحی و آموزش سایت های اهل سنت	www.SunniWeb.org

6	.....	فصل اول
7	.....	فصل دوم
9	.....	فصل سوم
10	.....	فصل چهارم
19	.....	فصل پنجم

«بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي أذن لعباده الدعاء و جعل من
الوسائل إليه الإيمان و التوبة و البكاء
و الصلاة على محمد خاتم الأنبياء و على
آله و أتباعه الأتقياء

سپاس و ستایش ذات مقدس پروردگار عظیم الشانی
را سزا است که با کمال بزرگی و بی نیازی و
عزت، درهای لطف و مرحمت و مهربانی و عطوفت خود
را بر بندگان خود گشوده و کوچک و بزرگ و صالح
و طالح و مطیع و عاصی و مؤمن و کافر را اذن
عام و رخصت داده که هر ساعت و دقیقه از شب و
روز و گاه و بیگاه و خلوت او را بخوانند و با
خود او بدون واسطه مکالمه و خطاب نمایند.
در کتاب خود سورة المؤمن آیه 60 فرموده :

﴿ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾ (مؤمن / 60)

«مرا بخوانید تا برای شما اجابت کنم».
و در همین آیه دعا و خواندن خود را عبادت
شمرده و فرموده :

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

(مؤمن / 60)

«هر کس از عبادت من که دعا باشد تکبر
ورزد به زودی داخل دوزخ گردد با کمال
خواری».

و دستور داده با حضرتش مناجات و عرض حاجات
کنند و حوائج خود را با خود او در میان
گذارند. نه امیری گذاشته و نه حاجب و دربانی،
نه وزیری گماشته و نه وکیل و معرفی. هر که
خواهد گو بیا و هر چه خواهد گو بخواه. کبر و

ناز و حاجب و دربان درین درگاه نیست . هر کس در هر جا که خواهد می تواند با جناب او سخن گوید و او بهتر از دل هر کس و از هر زبانی آگاه است . نه مترجم می خواهد و نه واسطه و رشوه ای؛ و فرموده مقربین مرا بخوانید و یا کسی را واسطه و همراه بیاورید بلکه فرموده ایمان و تقوی و زاری خود را وسیله دانید و اینها را بجوئید نه آنکه اینها را بخوانید . چنانکه در سوره مائده آیه 35 فرموده :

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾

(مائده / 35)

«ای مؤمنین از خدا بترسید و به سوی او وسیله ای بجوئید».

و فرموده «ادعوا الوسيلة» وسیله را بخوانید. شبانه روز پنج مرتبه از روی وجود و کرم بندگانش را به درگاه خود خوانده تا او را بخوانند و به او تقرب جویند و با او تجدید عهد بندگی کنند عجب خدای کارساز بنده نواز دانی راز بی نیازی است. «فشکرا له ثم شکرا له».

کسی که می خواهد خدا را بخواند سزاوار است

این چند فصل را مطالعه نماید :

فصل اول

یکی از حقوق خدا بر بنده این است که او را به همان نحوی که خود او دستور داده بخواند و چنانکه او خواسته او را بندگی کند و از برنامه و قانون او تخلف نکند و به همان اسماء و صفاتی که خدا خود را معرفی کرده او را صدا زند. نه این که به سلیقه ناقص خود اکتفا کند و به نام ها و اسمائی که لایق ذات او نیست او را بخواند و به بهانه ارادت به انبیاء و اولیاء برخلاف قانون الهی عمل کند.

متأسفانه در زمان ما جهالت و غرور و بدعت ها چنان شایع شده که به نام ارادت به مقربان خدا و به بهانه رجوع به اخبار و احادیث مجعوله و کتب غیرمعقوله برخلاف دستور قرآن عمل می شود.

بلکه رسول خدا p و ائمة هدی سعی و کوشش داشتند که کسی برخلاف کتاب خدا چیزی نگوید و برخلاف قول خدا خبری را به ایشان نسبت ندهد. ولی چنانکه در زمان حیاتشان اذیت و آزار شدند پس از وفاتشان نیز هر کسی به نام ایشان هر چه خواست به هم بافت و میان مردم منتشر ساخت نه حسابی در کار و نه میزانی، چه بسیار دعاهای کفرآمیز و شرک انگیز و مخالف توحید مورد توجه ملت شده، نه دانش مندی توجهی دارد و نه کسی خیرخواهی می کند و نه خردمندی خیرخواه برای بیداری مردم سخن می گوید. عده ای از ترس دکانداران ساکت و خاموشند، عده ای برای حفظ دکان و جمع آوری مریدان با عوام هم آواز و دمسازند و اکثر مردم آن قدر گرفتارند که فرصت تأمل و تفکر ندارند. ما چون خود را مکلف و موظف و مسؤول دانستیم و از کسی هم جز خدا توقع پاداشی نداریم، در مقام برآمدیم که حق

را آشکار بگوئیم و خیر امت را بنگاریم؛ چه کسی بپذیرد و چه نپذیرد و امیدواریم و انتظار داریم که مردم هشیار بیدار با ما همکاری کنند و از دگانداران شیاد عوام فریب، نهراسند و چنانکه خدا در سورة زمر آیه 17 فرموده نوشته ما را بخوانند و اگر دیدند حق گفته ایم ما را یاری کنند.

فصل دوم

بهترین دعاها، دعا‌های قرآن است که حق تعالی از قول انبیاء و دیگران نقل کرده و یا خود دستور داده زیرا قرآن سندی محکم و متواتر است و از دست جعّالین و کذابین محفوظ مانده و خود خدا حفظ آن را تضمین کرده؛ در سورة حجر آیه 9 فرموده :

﴿ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴾ (حجر / 9)

ولی دعا‌های دیگر که در کتب دعا ذکر کرده اند، نویسندگان آنها معصوم از خطا نبوده اند یا به واسطه تسامح در ادله سنن هر دعا و زیارتی را جمع کرده اند و توجه نکرده اند که اکثراً یا سندی ندارد و فلان مقدّس و یا فلان عالم به سلیقه خود آنها را به هم بافته و یا اگر سندی دارد راویان آن یا مجهول الحال و یا اهل غلو و یا دارای عقائد باطله بوده اند و عقائد خود را در دعاها و زیارات گنجانیده و منتشر ساخته اند و مردم بی‌خبر به اعتماد به اینکه فلان مقدّس و یا فلان عالم نوشته می خوانند و این روش باعث نشر عقائد فاسده گردیده و در اثر انتشار آنها بسیاری از بدعت‌ها مورد رغبت شده که دفع آنها بسیار مشکل گردیده . دانشمندان بعدی به سکوت خود گویا تمام آن خرافات و بدعت‌ها را امضاء کرده اند. باید دانشمندان بیدار برای حفظ

حقائق قرآنی و دفع این باطل‌ها فکری کنند و یا برای ردّ این اوهام قیامی کنند . بسیاری از علماء اختیار دعاهایی که زاهدی و یا عالمی نوشته و یا در کتابی درج کرده، به واسطه حسن ظنی که به او داشته‌اند، خیال کرده‌اند سندی از شرع دارد، در حالی که ممکن است آن زاهد و یا آن عالم طبق دستور مطلقات دعا، خواسته به فکر خود دعایی زیبا بسازد و مسجّع و م قفّا کند و اظهار ارادتی در پیشگاه خدا و یا بزرگان دین کرده باشد. محدّثین بعدی از حسن ظنی که به او داشته‌اند، آن را مسند به شرع دانسته‌اند. چه بسیار دعاهایی که مثلاً حاج شیخ عبّاس قمی از کفعمی و یا ابن طاوس و یا ابوقره و یا از شیخ طوسی و یا ابن عیاش جوهری نقل کرده، گویا اینان را معصوم دانسته و یا به اینان حقّ تشریع داده است. آن مرحوم در مفاتیح در ذیل زیارت وارث بسیار مذمت کرده از کسانی که زیارت و یا دعایی جعل کرده‌اند و یا در دعاها کلمه‌ای کم و زیاد کرده‌اند، در حال یکی از آن مجعولات و یا آن کم و زیاده‌ها موجب کفر و شرک نبوده ولی خود او در مفاتیح دعاها و زیاراتی آورده که کفر محض و شرک خالص می باشد، مانند آن که در زیارت ششم امیرالمؤمنین ؑ ذکر شده :

(السلام علی الأصل القدیم و الفرع الکریم و الثمر الجنی) که همان تثلیث نصاری را درباره امام آورده و مثلاً از حسن مثله جمکرانی که مرد مجهول مهملی است، دعایی آورده که می‌گوید : **(یا محمّد یا علی یا علی یا محمد اکفیانی فإنکما کافیای و انصرانی فإنکما ناصرای و احفظانی فإنکما حافظای)** ، که مخالف قرآن و موجب شرک است. زیرا قرآن می‌گوید : **(أليس الله بكاف عبده)** خدا برای بنده خود

کافی است. ولی حسن مثله جمکرانی می گوید :
 محمد و علی کافی اند. خدا به رسول خود می گوید
 : ﴿وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا ۖ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ﴾ ما تو را حافظ
 مردم نگردانیدیم. ولی این دعا می گوید محمد و
 علی هر دو حافظ می باشند. مرحوم قمی از مجعولات
 عوام می نالد، ولی از مجعولات و شرکیات
 دانشمندان نمی نالد. چقدر اذن دخول ها برای
 رفتن به اعتاب امام و امامزاده ها تراشیده اند
 و امام و امامزاده ها را مانند خدا حاضر و
 ناظر و جوابگو قرار داده اند و تعجب این است
 که زائر برای دخول اذن می خواهد ولی اذن صادر
 نشده داخل می شود.

فصل سوم

اگر کسی دعایی از خود جعل کند و یا از دیگری
 نقل کند که مطابق قرآن و عقل باشد اشکالی
 ندارد. اما به قصد ورود از شرع نخواند و به
 دین نبندد و تذکر دهد که این دعا مستند به
 شرع نیست، مثلاً کسی پس از نماز صبح چهل مرتبه
 خدا را می خواند و یا عزیز یا عزیز می گوید این
 کار طبق دستور «**ادعونی أستجب لکم**» عیبی
 ندارد، ولی این ذکر با این عدد معین چون از
 شرع نرسیده به شرع اسلام نبندد و باید هر دعا
 و زیارتی می خواند مواظبت کند با قرآن الهی
 موافق باشد. زیرا اخبار متواتره در کتاب
 وسایل (کتاب قضا) و سایر کتب حدیث وارد شده
 که رسول خدا p و ائمه هدی v فرموده اند :
**(ما وافق کتاب الله فخذوه و ما خالف کتاب الله
 فدعوه)** یعنی هر چه موافق کتاب خدا است بگیرید
 و آنچه مخالف کتاب خدا است رها کنید زیرا
 رسول خدا و ائمه هیچ کدام سخنی برخلاف قول خدا
 نمی گویند. پس شخص مسلمان باید اول برود از

مطالب قرآن مطلع گردد تا بفهمد کدام دعا و حدیث موافق قرآن و کدام مخالف قرآن است . متأسفانه ملت ما به کلی از قرآن بی خبرند و لذا دعاها و زیارات ضد قرآنی را تمییز نمی‌دهند و خود را معذور می‌دانند درحالی که معذور نبوده و مسؤولند.

فصل چهارم

مفاسد دعاها و زیارات مجعوله بسیار است :

1 مخالف با عقل و قرآن که دو حجت پروردگارند و مخالفت با این دو موجب هلاکت و نکبت و زیان دنیا و آخرت است . پس نفعی که ندارد هیچ بلکه سر تا پا ضرر است . حال اگر کسی بخواهد ایشان را نهی کند، به عذر اینکه ما نمی‌فهمیم و یا فلان عالم چنین نوشته سرپیچی می‌کنند، بلکه علاقه‌ای که به دعاها و مجعوله دارند به کتاب خدا ندارند.

2 جسیاری از اهل بدعت و مذاهب باطله ه مین دعاها و زیارات را مدرک و سند باطل های خود قرار داده و دکان‌های خود را رواج داده‌اند.

3 در دعا نباید به غیر خدا توجه کرد زیرا دعا عبادت است و خواندن خدا به عنوان مدعو غیبی مانند خواندن معمولی متعارفی دنیوی نیست. زیرا در خواندن معمولی متعارفی هر یکی از مخلوق را می‌توان خواند کسی که پایش درد گرفته می‌تواند بگوید ای زید دست مرا بگیر، کسی که محتاج به دوا می‌باشد، می‌تواند بگوید ای دکتر دوا به من بده، کسی که حاجتی به دیگری دارد می‌تواند بگوید فلانی حاجت مرا انجام بده، کسی که نان می‌خواهد می‌گوید ای شاطر نان بده، در خواندن متعارفی معمولی فقط باید طرف حاضر باشد و صدای او را بشنود . اما دعای شرعی عبارت است از عبادت و آن خواندن

مدعوّ غیبی است که فقط خدا باشد و در این عبادت مانند سایر عبادات نباید به احدی توجّه کرد و غیرخدا را شریک نمود، چنانکه خدا در سورة کفّ آیه 110 فرموده :

﴿وَلَا تُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾ (کفّ / 110)

عبادت م خصوص ذات یکتای پروردگار است و لذا آیات بسیاری در قرآن آمده که غیر خدا را بخوانید و خواندن غیر خدا را شرک دانسته، از آن جمله در سورة جن آیه 20 فرموده :

﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا﴾ (جن / 20)

«بگو من فقط پروردگارم را می خوانم و او را شریک او نمی کنم و شرک به او نمی آورم». و در آیه 18 فرموده :

﴿فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ (جن / 18)

«احدی را با خدا بخوانید».

و در آیات 13 و 14 سورة فاطر فرموده :

﴿وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾﴾

يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُونَ

﴿بِشْرِكِكُمْ﴾ (فاطر / 13-14)

«آن کسانی را که غیر خدا می خوانید مالک پوست هسته خرمایی نیستند، اگر بخوانیدشان نمی شوند و اگر بشنوند، اجابت نکنند و روز قیامت به شرک شما اعتراض و انکار کنند».

در این آیه صریحاً کسانی را که غیرخدا را می خوانند مشرک خوانده و نمی توان کلمه الذین و ضمیرهای جمع مذکر که مخصوص عقلا است و بر عقلا اطلاق می شود، حمل بر بت ها کنیم زیرا در لغت عرب کلمه الذین و ضمیر جمع مذکر بر بت اطلاق نشود؛ به اضافه روز قیامت بتی نیست که اعراض

و انکار کند که چرا مشرک شدید . پس این آیه می‌گوید بزرگان و عقلا را نخوانید و در سوره احقاف آیه 5 و 6 فرموده :

﴿وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنِ

دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ﴿٥﴾ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾﴾

(احقاف / 5-6)

«و کیست گمراه تر از آنکه غیر خدا را می‌خواند. آن را می‌خواند که اجابت او نمی‌کند تا قیامت؛ و آنان از دعای ایشان آگاه نیستند و چون مردم در قیامت محشور شوند آنان برای ایشان دشمنند و به عبادت ایشان کافر و منکر بوده‌اند».

و در سوره نحل آیه 20 و 21 فرموده :

﴿وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ هُمْ غَيْرُ

أَحْيَاءَ ﴿٢١﴾ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢٢﴾﴾ (نحل / 20-21)

«و آنان را که غیر خدا می‌خوانند، آنان را خوانده‌اند که چیزی خلق نمی‌کنند و خود ایشان مخلوقند؛ مردگانی غیرزنده؛ و درک نمی‌کنند که کی برانگیخته می‌شوند برای قیامت».

یعنی آنکه را چیزی خلق نکرده و خود مخلوق است و به اضافه از ساعت قیامت و حشر خبر ندارد نباید خواند و به اتفاق آیات قرآن پیغمبر اسلام خبر از حشر نداشته و ساعت قیامت را نمی‌دانسته پس نباید او را خواند چه برسد به بندگان دیگر و در سوره اسراء آیه 56 و 57 فرموده :

﴿ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِي فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا
 ٥٦ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
 رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مُحَذَّرًا ﴾ (اسراء / 56-57)

«بگو بخوانید آنان را که به خیال خود
 غیر خدا را می خوانید که مالک و توانای
 برطرف کردن ضرر از شما نیستند و تغییری
 نتوانند. همانان را که می خوانند، به سوی
 پروردگار خودشان وسیله می جویند هر کدام
 را نزدیکتر و مقربترند و امید به رحمت او
 دارند و از عذاب او می ترسند زیرا عذاب
 پروردگار حذرکردنی است».

و مانند این آیات که در سورة اعراف آیه 194
 میفرماید :

﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادُ أَمْثَلُكُمْ ﴾ (اعراف / 194)

«محققا آنان را که غیر از خدا میخوانید
 بندگانمانند شمايند»
 ما نمی دانیم کسانی که امام و یا رسول و یا
 امامزاده را می خوانند. جواب این آیات را چه
 می دهند؟ آیا این آیات از قرآن نیست؟ آیا
 بزرگان دین گفته اند ما را بخوانید و بر خلاف
 قرآن رفتار کنید؟ آیا با دعاهاى مجعوله
 می توان قرآن را رد کرد؟ آیا این کسانی که در
 دعاهاى شرکيه غیر خدا را می خوانند بر این کار
 خود دلیلی دارند؟ اینان برای خود بهانه
 تراشیده اند به نام دلیل که عوام را گول
 بزنند و گاهی می گویند چگونه فرزندان یعقوب
 حضرت یعقوب را خواندند و گفتند : ﴿ يٰأَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا
 ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴾ ١٧ قَالَ سَوْفَ اسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي ۖ یعنی ای پدر از
 خدا برای ما آمرزش بطلب که ما خطا کردیم ،

يعقوب گفت به زودی طلب مغفرت می کنم برای شما [از خداوند]. در جواب ایشان باید گفت : اَوَّلَا حضرت يعقوب زنده بود، نه مرده و چون او را آزار کرده بودند و يوسف او را برده بودند و چهل سال او را اذیت کرده بودند، وظیفه شان این بود که بروند از او معذرت جویند و او را وادار کنند که از خدا بر ایشان طلب مغفرت کند و این وظیفه هر مسلمانی است که اگر کسی را اذیت کرده، برود به او التماس کند تا او از خدا برایش آمرزش بخواهد و این مربوط به این مسأله نیست زیرا خواندن يعقوب زنده حاضر، خواندن و درخواست کردن متعارفی است که ما می گفتیم این خواندن مدعو غیبی نیست . آیا اگر حضرت يعقوب از دنیا رفته بود می توانستند به او بگویند یا ابانا استغفرلنا و اگر می گفتند يعقوب می شنید و جواب می داد؟ البته خیر؛ پس قیاس حاضر به غایب و آنکه را وفات نکرده ب ه کسی که وفات کرده صحیح نیست . بحث ما این است که امام و یا رسولی را که حاضر نیست و از دنیا بی خبر است و در بهشت برزخی ساکن است و آنجا از هم و غم دنیا بی خبر است، آیا می توان خواند و آیا او جواب می دهد؟ ثانیاً حضرت يعقوب به فرزندان می گوید : **(و ما اغنی عنک م من الله من شیء)** یعنی ای فرزندان من هیچ گونه کاری از طرف خدا برای شما نمی توانم . چگونه آن کلام يعقوب را قبول دارید ولی این کلام را که آب پاکی به دستشان داده و فرموده من کاری نتوانم قبول ندارید و یا بی خبرید. آیا از رسول خدا و یا امام خبری رسیده که ما را ب خوانید؟ در صورتی که قطعاً چنین خبری وجود ندارد . آیا اگر مردم پیغمبر و یا امام را بخوانند ایشان به همه گوش می دهند و آیا همه جا حاضرند و آیا صوت آن یکی مانع از صوت دیگری نیست؟ آیا

اینان صفات خدا را دارند و با خدا شریکند که (لایشغله شأن عن شأن و لاصوت عن صوت) آیا آن رسول و امام مجبورند که هر کس صدایش کرد بشنوند و فوری اطاعت کنند و برای همه کس واسطه شوند؟ هزاران دعای مجعول را به امام زمان بسته اند در صورتی که می گویند آن امام گفته : **(من ادعى المشاهدة فهو مفتر كذاب)** یعنی هر کس در زمان غیبت کبری ادعای مشاهده مرا نماید، افترا زده و کذاب است و غالب دعاهاى امام زمان را از قول او در زمان غیبت کبری نقل کرده اند و گاهی می گویند چون خدا راجع به منافقین در سورة نساء آیه 64 فرموده :

﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ

لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا﴾ (نساء / 64)

این منافقین که به حکوم ت و قضاوت تو راضی نبودند و پشت سر تو بدگویی کردند، اگر نزد تو آمده بودند و از خدا طلب آمرزش می کردند و رسول برای ایشان از خدا آمرزش خواسته بود هرآینه خدا را توبه پذیر و رحیم یافته بودند و سپس نتیجه می گیرند هر مسلمانی باید برود نزد رسول خدا در هر کاری که به خدا دارد در هر زمانی. جواب این است که : اولاً طرف سخن در آن آیه با منافقین است که رسول خدا را اذیت کرده بودند و وظیفه ایشان بوده که بروند و عذرخواهی کنند و این مربوط به سایر مسلمین نیست. ثانیاً خدا نفرموده بروید نزد رسول بلکه فرموده اگر منافقین می آمدند. پس به آنان که وظیفه داشتند نزد رسول خدا بروند نفرموده بروید چه برسد به دیگران . ثالثاً در آن وقت ممکن بود نزد رسول خدا بروند؛ چون زنده و میان مردم بود . اما زمان بعد ممکن نیست کسی نزد رسول خدا برود زیرا از دنیا رفته و در

عالم باقی است و از عالم فانی و غصّه ها و رنج‌های آن بی‌خبر است. پس قیاس مع الفارق است و امیرالمؤمنین در نهج البلاغه می‌گوید خدا رسول خود را از میان مردم برد. در کلمه 88 از کلمات قصار **(كان في الارض امانان من عذاب الله و قد رفع احدهما)** تا آخر و گاهی می‌گویند اگر کسی بخواهد سلطانی را ملاقات کند باید نزد وزیر و یا مأمور دیگری برود. ما هم هر وقت به خدا کاری داریم باید به مقربین او مراجعه کنیم. جواب این است که چون سلطان همه جا حاضر نیست و از حال رعیت خبر ندارد و اگر رعیت نزد او برود ممکن است به او دروغ بگوید و برخلاف واقع عرضی کند و لذا ناچار باید به مأمورین و وزراء مراجعه کند. ولی خدا چنین نیست خود همه جا حاضر و از حال بندگان مطلع و حاجت آنها را می‌داند و خود فرموده: من از رگ گردن به شما نزدیکترم. به اضافه خدا را نباید تشبیه به شاه و یا مخلوقات دیگر نمود و در قرآن فرموده:

(لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ) و رسول خدا و ائمه فرموده اند:

(من شبه الخالق بالمخلوق فهو مشرك)

یعنی کسی که خدا را تشبیه به مخلوق کند مشرک است؛ شما چرا توحید خود را آلوده به شرک می‌سازید، خدا احتیاج به امیر و وزیر ندارد و خود دستور داده که او را بخوانند. اگر سلطانی به رعیت خود بگوید هر حاجتی داری به خود من مراجعه کن، آیا سزاوار است رعیت اعتنا نکند و بگوید خیر من باید به وزیر مراجعه کنم و یا می‌گویند ما مقربان درگاه خدا را می‌خوانیم تا وسیله باشند و خدا در قرآن فرموده:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ)

(مائده / 35)

«ای مؤمنین از خدا بترسید و به سوی او وسیله ای بجوئید».

جواب این است که خدا در این آیه فرموده وسیله بجوئید و نفرموده وسیله را در حوائج خود بخوانید. وسیله جستنی است نه خواندنی که نه تنها در تقرّب به خدا بلکه تهیّه خوراک و پوشاک و مسکن و در کسب و تجارت و زراعت و غیره، انسان محتاج وسائل است. انبیاء و اوصیاء در دعا و عرض حاجت به خدا وسیله نیستند خدا دور نیست تا محتاج به وساطت ایشان باشد و برای دعا و عرض حاجت، خود انبیاء نفرموده اند ما واسطه و یا وسیله هستیم بلکه فرموده اند خواندن غیر خدا موجب هلاکت و ناامیدی است. چنانکه حضرت سجّاد در دعای ابوحمزه عرض می‌کند :

(الحمد لله الذی ادعوه و لا ادعو غیره

ولودعوت غیره لخبیب دعایی) ثانیاً آیه : ﴿وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾ خطاب به رسول و سایر مؤمنین است . باید دید رسول خدا p و علی v به این آیه چگونه عمل کرده اند؟ آیا چه وسیله ای می‌جستند. رسول خدا p عرض می‌کند **(الهی وسیلتی الیک ایمانی بک)** یعنی خدایا وسیله من ایمان من است . و علی v در خطبه 109 نهج البلاغه می‌فرماید : **(ان افضل ما توسل به المتوسلون الی الله الإیمان به و برسوله و الجهاد فی سبيله ...)** و در دعای کمیل عرض می‌کند : **(و یتوسل الیک ربوبیتک)** یعنی خدا توسّل من به ربوبیت تو است و در مناجات ماه شعبان عرض می‌کند : **(وجعلت الاقرار بالذنب الیک وسیلتی)** یعنی اقرار به گناه وسیله من است و امام سجّاد v در دعای ابوحمزه عرض می کند :

(الهی بدعائک توسلی) پس وسیله ایمان و تقوی و عبادت را می‌توان جست و تهیّه کرد، اما بندگان مقرّبین را نمی‌توان جست و تهیّه نمود زیرا آنان از دنیا رفته اند و جستن آنان مقدور نیست و

تکلیف الهی تابع قدرت است . پس بندگان مقرب، مطیع ما و شما نیستند و اصلاً از احوال ما خبر ندارند تا فوری بیایند و برای ما واسطه شوند و بروند.

4 و دیگر از مفاسد دعاهای مجعوله این است که صفات و اسمائی برای خدا ذکر شده که لایق مقام الهی نیست، مثلاً در دعای پنجم رجبیه در مفاتیح به خدا می گوید : (لا فرق بینک و بینها الا انهم عبادک رقتها وفتقها بیدک) یعنی خدایا فرقی بین تو و والیان امرت نیست جز اینکه آنان بندگان تواند و پاره کردن و دوختن آنان به دست تو است و ضمیر مؤنث برای والیان آورده و مثلاً در دعای هشتم خسمه عشر به خدا عرض می کند : (وصلک منی نفسی) یعنی خدایا وصل به تو آرزوی نفس من است . خدا وصل و فصل ندارد و مثلاً در دعای ندبه به امام می گوید : **(یابن الطور و العادیات و یابن یس و الذاریات)!**

یعنی ای پسر طور و اسبان دونده و ای پسر یس و بادهای وزنده . یک عده از عالم نمایان این عبارات مهمل را به زور تقدیر و تأویل، تصحیح می کنند و حال آنکه این کار صحیحی نیست، زیرا هر کفری را می توان به زور تأویل و تقدیر، حمل به ایمان نمود . به هر حال اکثر دعاهای مجعوله و زیارات موضوعه با قرآن مخالف است و چون ملت ما را از قرآن دور و بی خبر داشته اند، متوجه این چیزها نیستند . پس بر هر مسلمانی واجب است تا اندازه ای که می تواند با قرآن آشنا شود، زیرا تدبّر در کتاب آسمانی لازم و دوری از آن موجب هلاکت و غرق شدن در خرافات دینی است و یکی از وسایل آشناسدن به آیات قرآن این است که دعاهای قرآن را انسان حفظ کند و در موقع مناجات و دعا و ع رض حاجت بخواند .

امیرالمؤمنین فرموده : کسی که قرآن دارد، به

چیز دیگری احتیاج ندارد و از هر کتابی بی نیاز است. متأسفانه دیدم یک نفر جاهل دعاهای قرآن را جمع کرده و چاپ کرده و به دست مردم داده تا بخوانند. اما غفلت کرده که دعاهایی که مناسب خواندن هر کس نیست و یا موجب تمسخر شنونده می شود آورده. مثلاً دعایی که زن عمران خوانده: (رب انی نذرت لک ما فی بطنی محرراً فتقبل منی) را آورده، حال اگر مردی این دعا را بخواند که خدایا من نذر کردم که آنچه در شکم می باشد برای تو آزاد کنم از من بپذیر و یا دعاهایی که کفار در دوزخ می خوانند آورده که مردم بخوانند که مناسب نیست. به هر حال کاری که جاهل انجام دهد بهتر از این نمی شود. ولی ما در این اوراق دعاهایی از قرآن آورده ایم که همه کس بتواند بخواند، اوّل دعاهایی که ابتدا به «ربنا» شده و پس از آن دعاهایی که ابتدا به «ربی» شده و پس از آن دعاها، چند آیه از آیاتی که خواندن آن برای همه کس مفید و لازم است و در هر حال چه در نماز و چه وقت کسب و کار و چه وقت خواب می توان آنها را قرائت کرد. هم ثواب تلاوت قرآن دارد و هم ثواب دعا و ذکر.

فصل پنجم

دعاهای قرآنی که ابتدا به «ربنا» شده :

1- سورة بقره آیه 128 و آن دعایی است که حضرت ابراهیم و فرزندش حضرت اسماعیل خوانده اند و مناسب است که خواننده در حال خواندن یک نفر دیگر را نیز در نظر بگیرد.

﴿ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۖ

(بقره / 128)

إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝﴾

«پروردگارا ما را تسلیم خودت قرار دهب
 ذرّۀ ما را نیز امتی که تسلیم تو باشد
 قرار بده و عبادات ما را به ما یاد بده و
 توبۀ ما را بپذیر، زیرا فقط تو توبه پذیر
 و رحیمی.»

و آیه 127 :

﴿رَبَّنَا اقْبَلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ (بقره / 127)

«پروردگارا از ما بپذیر زیرا فقط تو
 شنوای دانایی.»

2- سورة بقره آیه 201 :

﴿رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

(بقره / 201)

«پروردگارا ما را در دنیا نیکی عطا فرما
 و در آخرت نیکی عطا فرما و ما را از عذاب
 آتش دوزخ حفظ فرما.»

3- سورة بقره آیه 250 :

﴿رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ﴾

﴿الْكَافِرِينَ﴾ (بقره / 250)

پروردگارا صبر و شکیبایی بر ما بریز و
 قدم‌های ما را ثابت بدار و ما را بر قوم
 کفار نصرت بده.»

4- سورة بقره آیه 286 :

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا

حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۖ وَاعْفُ عَنَّا

وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾

(بقره / 286)

«پروردار ما را مؤاخذه مفرما، اگر
 فراموش کردیم و یا خطا نمودیم، حکم مشکل

را بر ما و عهده ما مگذار چنانکه بر کسان
پیش از ما گذاردی، پروردگارا بر عهده ما
مگذار آنچه را که به آن توانا نیستیم و
از ما بگذر و ما را بیمارز و ترخم نما .
تویی مولای ما پس ما را بر قوم کفار یاری
نما».

5- سورة آل عمران آية 8 و 9 :

﴿ رَبَّنَا لَا تُغِثْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۝۸ ﴾

﴿ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّكَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ الْوَعْدَ ۝۹ ﴾

(آل عمران / 8-9)

«پروردگارا پس از آنکه ما را هدایت نمودی
دل‌های ما را به باطل متمایل مگردان و از
نزد خود ما را رحمتی بخشای ز یرا فقط تو
بخشاینده‌ای. پروردگارا تو جمع خواهی کرد
مردم را برای روزی که در آن شکی نیست
زیرا خدا وعده را خلاف نمی‌کند».

6- سورة آل عمران آية 16 :

﴿ رَبَّنَا إِنَّا أَمَّاكُفَّٰرُونَ لَنَّا دُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝۱۶ ﴾

(آل عمران / 16)

پروردگارا حقاً ما ایمان آورده ایم پس
گناهان ما را بیا مرز و از عذاب آتش دوزخ
ما را حفظ کن».

7- سورة آل عمران آية 53 :

﴿ رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ۝۵۳ ﴾

(آل عمران / 53)

«پروردگار ما ایمان آورده ایم به آنچه
نازل نمودی و پیروی رسول تو کردیم، پس ما
را با گواهان بنویس».

8- سورة آل عمران آية 147 :

﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ

الْكَافِرِينَ ﴾ (آل عمران / 147)

«پروردگارا گناهان ما و زیاد روی در کار ما را بیامرز و قدم های ما را ثابت بدار و ما را بر کفار یاری ده».

9- سورة آل عمران آية 191 تا 194 :

﴿ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾ (١٩١) رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ

النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ، وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي

لِلْإِيمَنِ أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا

وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَءَاثِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ

إِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴾ (آل عمران / 191-194)

«پروردگارا این جهان را به باطل خلق نفرمودی تو منزهی پس ما را از عذاب آتش حفظ فرما. پروردگارا محققا کسی را که داخل آتش کنی خوارش کرده ای و برای ستمگران یاورانی نیست. پروردگارا ما شنیدیم که نداکننده ای به سوی ایمان ندا می کرد که به پروردگارتان ایمان آورید و ما ایمان آوردیم، پروردگارا برای ما گناهان ما را بیامرز و بدی های ما را جبران نما و ما را با نیکان بمیران. پروردگارا آنچه به ما وعده دادی بر پیمبرانت ما را عطا فرما و روز قیامت ما را خوار مکن به راستی که تو وعده را تخلف نمی کنی».

10- سورة نساء آية 75 :

﴿ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِن

لَدُنكَ نَصِيرًا ﴾ (نساء / 75)

«پروردگارا ما را از این قریه (و شهری که) اهل آن ستمگرند بیرون بر و از نزد خود برای ما سرپرستی قرار بده و از نزد خود برای ما یآوری قرار ده».

11- سورة مائده آیه 83 :

﴿رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ﴾ (مائده / 83)

«پروردگارا ما ایمان آوردیم؛ پس ما را از گواهان بنویس».

12- سورة اعراف آیه 23 :

﴿قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ (اعراف / 23)

«پروردگارا ما بر خود ستم نمودیم و اگر ما را نیامرزی و رحم نکنی، البته از زیانکاران خواهیم بود».

13- سورة اعراف آیه 47 :

﴿رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾ (اعراف / 47)

«پروردگارا ما را با ستمگران قرار مده».

14- سورة اعراف آیه 89 :

﴿رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ﴾ (اعراف / 89)

«پروردگارا بین ما و قوم ما را به حق راهی باز کن؛ زیرا تو بهترین بازکنندگانی».

15- سورة اعراف آیه 126 :

﴿رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّنَا مُسْلِمِينَ﴾ (اعراف / 126)

«پروردگارا صبر و شکیبایی را بر ما بریز و ما را مسلمان بمیران».

16- سورة يونس آیه 85 و 86 :

﴿ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٥﴾ وَنَحْنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ

الْكَافِرِينَ ﴿﴾ (یونس / 85-86)

«پروردگار ما را وسیله امتحان برای قوم ستمگران قرار مده و به رحمت خود ما را از قوم کفار نجات بده».

17- سورة ابراهيم آية 38 :

﴿ رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي

السَّمَاءِ ﴿﴾ (ابراهيم / 38)

«پروردگارا محققاً تو می دانی آنچه را پنهان می کنیم و آنچه را آشکار می کنیم و چیزی در آسمان و زمین بر خدا پنهان نیست».

18- سورة ابراهيم آیات 40 و 41 :

﴿ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا

أَعْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿﴾ (ابراهيم / 40-41)

«پروردگارا مرا و اولادم را بپادارنده نماز قرار ده، پروردگارا و بپذیر دعای مرا پروردگارا مرا و والدین مرا و مؤمنین را بیامرز روزی که حساب بر پا می شود».

19- سورة كهف آية 10 :

﴿ رَبَّنَا إِنَّا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَّنَا مِن أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿﴾ (كهف / 10)

«پروردگارا ما را از نزد خود رحمتی عطا فرما و امر ما را به هدایت و رشد موفّق بدار».

20- سورة مؤمنون آية 109 :

﴿ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿﴾ (مؤمنون / 109)

«پروردگارا ما ایمان آوردیم پس ما را بیامرز و رحم نما و تو بهترین رحم کنندگانی».

21- سورة فرقان آية 65 :

﴿رَبَّنَا أَصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّكَ عَذَابُهَا كَانَ غَرَامًا﴾

(فرقان / 65)

«پروردگارا عذاب دوزخ را از ما بگردان زیرا عذاب دوزخ دائمی است».

22- سورة فرقان آية 74 :

﴿رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا فُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ

(فرقان / 74)

إِمَامًا﴾

«پروردگارا از همسران و فرزندان که نور چشم باشند به ما عطا فرما و ما را برای متقین پیشوا قرار ده».

23- سورة غافر آیات 7 و 8 و 9 :

﴿رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ

وَفِيهِمْ عَذَابُ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ

مِنْ آبَائِهِمْ وَآزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَفِيهِمْ

السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ

(غافر / 7-9)

الْعَظِيمُ﴾

«پروردگارا تو به رحمت و دانش هر چیز را فراگرفته ای پس کسانی را که توبه کرده و پیروی راه تو کردند بیامرز و از عذاب دوزخ نگاهشان بدار. پروردگارا و ایشان را به باغ های دائمی که به ایشان وعده داده ای وارد ساز و کسانی که شایسته اند از پدران و زنان و فرزندان شان را وارد بهشت ساز به درستی که تو عزیز و حکیمی و از بدی ها نگاهشان دار و آنکه را تو از بدی ها نگاهداری حقیقتاً به او رحم کرده ای و این است همان کامیابی بزرگ».

24- سورة الدخان آیه 12 :

﴿رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ﴾ (دخان / 12)

«پروردگارا عذاب را از ما برطرف کن زیرا ما ایمان آورده ایم».

25- الحشر آیه 10 :

﴿رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا

لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾ (حشر / 10)

«پروردگارا، ما و برادران ما که پیش از ما به ایمان سبقت گرفتند بیامرز و در دلهای ما برای اهل ایمان کینه قرار مده؛ پروردگارا به راستی که تویی مهر بان رحیم».

26- سورة ممتحنه آیات 4 و 5 :

﴿رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ (ممتحنه / 4-5)

﴿وَأَغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (ممتحنه / 4-5)

«پروردگارا، بر تو توکل کردیم و به سوی تو زاری می کنیم و به سوی تو برگشت ما است. پروردگارا ما را وسیله آزمایش و امتحان کافران قرار مده و ما را بیامرز، پروردگارا به راستی که فقط تو عزیز حکیمی».

27- سورة تحریم آیه 8 :

﴿رَبَّنَا آتِنَا نُورًا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ (تحریم / 8)

«پروردگارا، نور ما را برای ما کامل گردان و ما را بیامرز به درستی که تو بر هر چیزی توانایی».

دعاهای قرآنی که به کلمه (رب) ابتداء شده است :

1- سورة بقره آیه 126 :

﴿رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ﴾ (بقره / 126)

«پروردگارا این شهر را شهر امن بگردان و اهل آن را از میوه‌جات روزی گردان».

2- سورة آل عمران آية 38 :

﴿رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ﴾

(آل عمران / 38)

«پروردگارا مرا از نزد خود فرزندی بخشای که پاکیزه باشد به راستی که تو شنونده دعایی».

3- سورة اعراف آية 151 :

﴿رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾

(اعراف / 151)

«پروردگارا مرا و برادر مرا بیامرز و مرا در رحمت خود داخل نما و تویی بهترین رحم‌کنندگان».

4- سورة هود آية 47 :

﴿رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَشْكَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي

أَكُنْ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾ (هود / 47)

«پروردگارا حقا که من به تو پناه می‌برم از آنکه از تو بخواهم آنچه را که به آن علم ندارم و اگر مرا نیامرزی و رحم نکنی از زیانکاران می‌باشم».

5- سورة ابراهيم آية 35 :

﴿رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ﴾

(ابراهيم / 35)

«پروردگارا این شهر را امن بگردان و من و فرزندانم را از بندگی بتان دور بدار».

6- سورة اسراء آية 80 :

﴿رَبِّ ادْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِّيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا

تَّصِيْرًا﴾ (اسراء / 80)

«پروردگارا درون بر ، درون بردن نیک و برون بر، برون بردن نیک و برایم از نزد خود دلیلی نصرت آور مقرر بدار».

7- سورة اسراء آية 24 :

﴿رَبِّ اَرْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْتَنِيْ صَغِيْرًا﴾ (اسراء / 24)

«پروردگارا والدینم را رحم فرما، چنانکه در کوچکی مرا تربیت کردند».

8- سورة مریم آية 4 :

﴿رَبِّ اِنِّيْ وَهْنٌ اَلْعَظْمُ مِنْيْ وَاَشْتَغَلَ الرَّاسُ شَيْبًا وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَايِكَ رَبِّ

شَقِيْرًا﴾ (مریم / 4)

«پروردگارا به راستی استخوانم سست شده و پیری سرم را مشتعل (سفید) نموده و من به خواندن تو بی بهره نبوده ام».

9- سورة طه آیات 25، 26 و 27 :

﴿رَبِّ اَشْرَحْ لِيْ صَدْرِيْ ﴿٥٥﴾ وَيَسِّرْ لِّيْ اَمْرِيْ ﴿٥٦﴾ وَاَحْلِلْ عُقْدَةً مِنْ لِّسَانِيْ﴾

(طه / 25-27)

«پروردگارا سینه مرا بگشا و امر مرا آسان کن و گره از زبانم باز کن».

10- سورة طه آية 114 :

﴿رَبِّ زِدْنِيْ عِلْمًا﴾ (طه / 114)

«پروردگارا دانش مرا زیاد کن».

11- سورة انبیاء آية 89 :

﴿رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْوٰرِثِيْنَ﴾ (انبیاء / 89)

«پروردگارا مرا تنها مگذا و تویی بهترین ارث برندگان».

12- سورة مؤمنون آیه 26 :

﴿رَبِّ أَنْصُرْنِي بِمَا كَذَّبْتَنِي﴾ (مؤمنون / 26)

«پروردگارا مرا یاری کن در مقابل آنچه مرا تکذیب کردند».

13- سورة مؤمنون آیات 29، 94، 97، 98 و 118 :

﴿رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ﴾ ﴿رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ

الظَّالِمِينَ﴾ ﴿رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ﴾ ﴿وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ

يَحْضُرُونِ﴾ ﴿رَبِّ أَعْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾

(مؤمنون / 29، 94، 97، 98، 118)

«پروردگارا مرا نازل کن به منزل با برکت و تویی بهترین نازل‌کنندگان (این آیه را در سفر خواند)، پروردگارا مرا در میان ستمگران قرار مده، پروردگارا به تو پناه می‌برم از وساوس شیاطین و به تو پناه می‌برم، پروردگارا از اینکه نزد من آیند، پروردگارا مرا بیامرز و رحم نما و تویی بهترین رحم‌کنندگان».

14- سورة شعراء آیات 83، 84 و 85 :

﴿رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ﴾ ﴿٨٣﴾ وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي

الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ﴾ (شعراء / 83-85)

«پروردگارا مرا کمالی عطا کن و مرا به شایستگان ملحق فرما و برای من ثنا و نام نیک در میان آیندگان قرار ده و مرا از ورثه بهشت پرنعمت قرار ده».

15- سورة شعراء آیات 117 و 118 :

﴿رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ﴾ ﴿١١٧﴾ فَأَفْنِعْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ

الْمُؤْمِنِينَ﴾ (شعراء / 117-118)

«پروردگارا به راستی که قوم من مرا تکذیب کردند پس بین من و ایشان راهی بگشا و مرا با کسانی از اهل ایمان، که با منند نجات مرحمت کن.»

16- سورة شعراء آیات 169 :

﴿رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ﴾ (شعراء / 169)

«پروردگارا مرا و بستگان مرا از آنچه مردم می‌کنند نجات بده.»

17- سورة نمل آية 19 :

﴿رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَلَدَيَّْ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا

تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ﴾ (نمل / 19)

«پروردگارا مرا موفق فرما تا نعمتی را که به من و به والدین من عنایت کرده ای شکر نمایم و تا عمل شایسته ای که می‌پسندی بجا آرم و مرا در میان بندگان شایسته ات وارد ساز.»

18- سورة قصص آية 16 :

﴿رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ﴾ (قصص / 16)

«پروردگارا من به خود ستم نمودم مرا بیامرز.»

19- سورة قصص آية 24 :

﴿رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ﴾ (قصص / 24)

«پروردگارا همانا من به آنچه از خیر برایم بفرستی محتاجم.»

20- سورة قصص آية 21 :

﴿رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾ (قصص / 21)

«پروردگارا مرا از قوم ستمگران نجات ده.»

21- سورة عنكبوت آية 30 :

﴿رَبِّ أَنْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ﴾ (عنكبوت / 30)

«پروردگارا مرا بر دفع قوم مفسدین یاری نما».

22- سورة صافات آية 100 :

﴿رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ (صافات / 100)

«پروردگارا مرا از شایستگان عطا فرما».

23- سورة تحریم آية 11 :

﴿رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ﴾ (تحریم / 11)

«پروردگارا برایم نزد خودت خانه ای در بهشت بنا کن».

24- سورة نوح آية 26 :

﴿رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا﴾ (نوح / 26)

«پروردگارا در روی زمین احدی از کفار را مگذار».

25- سورة نوح آية 28 :

﴿رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَلَدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ

الظَّالِمِينَ إِلَّا نَبَارًا﴾ (نوح / 28)

«پروردگارا من و والدینم و هر کس به خانه من وارد شود در حال ایمان و مؤمنین و مؤمنات را بیامرز و برای ستمگران جز هلاکت میفزای».

بعضی از آیاتی که قرائت آن بسیار مفید است :
1- بقره آیات : (آیه الكرسي)

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا

فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ

وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا

يُئِودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ

- الَّذِينَ كَفَرُوا بِالطَّغُوتِ وَيُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا
 أَنْفَصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٦﴾ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
 النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٥٧﴾ (بقره / 255-257)
- 2- سورة آل عمران آیات :
- ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
 وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٣﴾ مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ ﴿٤﴾﴾
- (آل عمران / 2-4)
- 3- سورة آل عمران آیات :
- ﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا
 هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ اللَّهِ أَلْسِنَةٌ سَمْعٌ وَبُصُورٌ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ
 أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْثًا بَيْنَهُمْ وَمَن يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ
 فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾﴾ (آل عمران / 18-19)
- 4- سورة نساء آیه 87 :
- ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَ بَيْنَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَن أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ
 حَدِيثًا﴾ (نساء / 87)
- 5- سورة توبه آیه 129 :
- ﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ
 الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾﴾ (توبه / 129)
- 6- سورة طه آیه 8 :
- ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ﴾ (طه / 8)

7- سورة الحشر آیات :

﴿هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾
 هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ
 الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ
 الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (حشر / 22-24)

8- سورة تغابن آية 13 :

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾ (تغابن / 13)

این آیات که مشتمل بر اسماء ح سنای الهی و قرائت آن مفید است ضمیمه دعاهای قرآنی شد تا مؤمنین و مؤمنات حفظ کنند و فوائد بسیاری ببرند و السلام علیکم.

سید ابوالفضل ابن الرضا
 (علامة برقعی)